

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! Freinetschool Triangel Booischot te BOOISCHOT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	104588
Instelling	GO! Freinetschool Triangel Booischot
Directeur	Patrick LEUNENS
Adres	Kleine steenweg 33 - 2221 BOOISCHOT
Telefoon	015-22.16.30
Fax	015-22.65.21
E-mail	bs.booisshot@g-o.be
Website	www.freinetschool-triangel.be
Bestuur van de instelling	GO! SGR Mechelen-Keerbergen-H. o/d Berg
Adres	Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE
Scholengemeenschap	SG Heist-op-den-berg - Keerbergen - Zemst
Adres	Mechelbaan 559 - 2580 PUTTE
CLB	GO! CLB Mechelen
Adres	Zandpoortvest 9_a - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	23-03-2015, 24-03-2015, 26-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	05-05-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Luc CUYLAERTS
Teamleden	Eddy LAMBERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: leren leren	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Leerbegeleiding	19
4.2 Evaluatiepraktijk	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
6.1 Wat doet de school goed?.....	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De basisschool van het GO! 'Triangel' profileert zich als een open, brede en zorgzame freinetschool die een degelijke voorbereiding verzekert op het vervolgonderwijs en op de samenleving. Conform het gedachtegoed van Freinet, wil ze een 'volkse school' zijn die open staat voor kinderen en ouders uit alle sociale milieus. Ze positioneert zich ook als zodanig naar buiten uit. Het merendeel van de ouders kiest bewust voor het schooleigen opvoedingsproject. Een minderheid beschouwt de school als een laatste redmiddel voor hun kinderen die moeilijk leren of moeilijkheden hebben op socio-emotioneel vlak. Toch is de school in vergelijking met de vorige doorlichting wat diverser geworden. Ze aanziet dit als een kans om opvoeding en onderwijs rijker en effectiever te maken.

Op basis van het vooronderzoek van maandag 16 maart 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die zij tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging zij de inspanningen van de leerkrachten na om voor wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht zij de resultaten van de leerkrachten om voor Nederlands de eindtermen te bereiken en hun inspanningen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht zij ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De school voert een coöperatief beleid dat wordt gesteund door de hoge deskundigheid en het gemeenschappelijk engagement van het team. Met de schooleigen visie en de freinetpedagogie als leidmotief bouwt de school planmatig en zelfkritisch voort op haar traject. Gevoed vanuit overleg, interne coaching en externe netwerking blijft ze zoeken naar de optimalisering van de praktijk. Ze inspireert zich daarbij ook op wetenschappelijk onderzoek. De onderlinge solidariteit en bezieling zorgen ervoor dat de school in de vooropgestelde richting blijft evolueren. Dit alles heeft een dynamisch en gemoedelijk schoolleven tot gevolg dat resulteert in een gezamenlijke professionele groei en opvallende overeenkomsten in de vormgeving van de praktijk. De school kan zich nog meer manifesteren als een lerende organisatie door de leerkrachten meer systematisch te ondersteunen met feedback om hun handelen te bevestigen, te bestendigen, bij te sturen en te benutten voor het team.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De leerkrachten van beide onderwijsniveaus gaan dit zelf na door zowel op klas- als op kindniveau gebruik te maken van graduele doelstellingenlijsten die ze op basis van de leerplannen hebben uitgewerkt. Ze sturen het aanbod zo nodig bij om een volledig en evenwichtig aanbod te garanderen. Er is nog werk om de implementatie van het leerplan Nederlands af te ronden.

Het realiseren van de onderwijsdoelstellingen wordt bovendien op een bijzonder gunstige wijze beïnvloed door visieontwikkeling en de democratische wijze waarop het onderwijs wordt ingevuld. De samenhang in het onderwijs wordt op een natuurlijke wijze gerealiseerd vanuit de principes van de freinetpedagogie. Ze komt tot uiting in de organisatie en uitvoering van de freinettechnieken (bv. onderzoek). Door de kindgestuurde en coöperatieve onderwijsaanpak is het onderwijs in hoge mate gericht op het experimenteel verwerven van inzichten, vaardigheden en attitudes. Het uitgangspunt ligt in de wereld van het kind en wat het boeit. Met een hoge deskundigheid spelen de leerkrachten gedifferentieerd in op de vragen of de vrije expressie van de kinderen. Ze maken gebruik van de mogelijkheden die zich hierbij aandienen om de wiskundige, muzische (kleuterafdeling) en taaldomeinen (lagere afdeling) een samenhangende en veelzijdige invulling te geven. Vanuit een positieve grondhouding zorgen de leerkrachten voor een veilig klimaat, waarin de kinderen zichzelf mogen zijn, initiatief mogen nemen, succes kunnen beleven en zelfrespect verwerven. Dit alles resulteert in krachtige onderwijsleeromgevingen waarin verschillende opvoedingsdimensies almaar in elkaar zijn verweven en kinderen sterk betrokken zijn bij hun leren.

De kleuteronderwijzers zorgen voor wiskundige en muzische contexten die uitnodigen tot samen uitproberen, experimenteel zoeken en creatief beleven. Soms kan het hoekenaanbod worden geoptimaliseerd om wiskundige inzichten, vaardigheden en begrippen meer effectief na te streven. Ook het onderwijs in de lagere afdeling is doorweven van technieken met veel leer- én interactiekansen en een gedifferentieerde aanpak. Het vertoont de wezenskenmerken van het taalvaardigheidsonderwijs. Vanuit de leerlinggestuurde en coöperatieve onderwijsaanpak komen ook de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in ruime mate aan bod. Langs een veelheid van leerprocessen verwerven de leerlingen leerstrategieën en –houdingen. Binnen een rijk klasmilieu kiezen ze zelf hun bronnen en materialen om informatie te verwerven, te verwerken en te presenteren. In uitzonderlijke gevallen vragen leerlingen met ernstige werkhoudingsproblemen naar bijkomende tools om voor hen het werk efficiënter en effectiever maken.

De school onderstreept haar zorggevoeligheid reeds door de manier waarop ze omgaat met diversiteit. Vanuit zelfreflectie maakt ze van haar zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid een dynamisch proces dat ze voortdurend optimaliseert. Conclusies en verbeterpunten kunnen hierbij meer transparant in kaart worden gebracht. Via een ingebouwd differentiatiesysteem is het onderwijs haast permanent en op een verantwoorde wijze gericht op wat het individuele kind wil, kan en waar het aan toe is. Opmerkelijk is de zorg die de kinderen van verschillende leeftijden spontaan voor elkaar opnemen binnen én over de coöperatieve klas. De school neemt structurele maatregelen en zorgt voor flexibele additionele assistentie om de leerkracht in zijn centrale rol als eerstelijnsheleper te ondersteunen. Gezamenlijk zorgoverleg, versterkte beeldvorming en samenwerking met ouders en externe partners dragen bij tot een systematische, doordachte, doeltreffende en geïntegreerde leerbegeleiding. Meer structuur in de verslagformat van kindbesprekingen kan dit proces ondersteunen.

Het onderzoek naar de evaluatiepraktijk wijst uit dat de school haar evaluatie en rapportering verder kwalitatief en doelgericht uitbouwt via een werkbaar systeem van doelenlijsten. De observatiesystemen en 'kapstokken' voor de rapporteringsgesprekken getuigen dat dit zeer doordacht verloopt en op de totale persoon is gericht. De lagere afdeling staat voor de uitdaging doelenlijsten voor wereldoriëntatie en muzische vorming uit te werken. Via permanente observatie, analyse van leerlingenwerk, doelgerichte reflectie op resultaten en processen en vormen van peer- en zelfevaluatie is de evaluatie sterk in het onderwijsleerproces geïntegreerd. De school onderzoekt en bewaakt haar kwaliteit in belangrijke mate op basis van teamreflectie, tevredenheids- en behoeftebevragingen en leerprestaties van oud-leerlingen in het secundair onderwijs. Behoeftbevraging gebeurt ook in democratische overlegorganen zoals de klas- en praatraad en de openschoolraad waarin de kinderen en de ouders in het coöperatief beheer participeren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de directeur en de preventieadviseur de systematische zorg voor de leeromgeving nauwgezet en kwaliteitsvol opvolgen. De school krijgt hiervoor een gunstig advies.

Het onderzoek naar de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte onderwijsreglementering respecteert. Dit resulteert in een gunstig advies.

De school weet haar autonomie te gebruiken om haar maatschappelijke opdracht te vervullen en haar opvoedingsideaal na te streven. Ze gelooft sterk in de mogelijkheden van de kinderen en geeft hen flink wat 'levensbagage' mee. De professionele ingesteldheid, het engagement en de inzet van de teamleden staan in dienst van het coöperatief. Ze bieden garanties op de verdere kwaliteitsvolle uitbouw van de school- en klaspraktijk ten bate van het kind.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers zorgen voor een werkelijkheidsgericht, samenhangend en evenwichtig aanbod dat gerelateerd is aan het leerplan. Door de ervaringsgerichte en kindgestuurde onderwijsaanpak en de zorg voor onderwijs op maat verwerven de kleuters de nodige wiskundige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vanuit een werkelijkheidsgericht, samenhangend en evenwichtig onderwijsaanbod in relatie tot het leerplan en een muzisch verantwoorde onderwijsaanpak streeft het team van de kleuterafdeling de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De decretale ontwikkelingsdoelen en hun uitgangspunten zijn richtinggevend voor het onderwijsaanbod. Ze worden in de praktijk gebracht vanuit de freinetpedagogie en bijbehorende technieken. De concrete invulling ervan in de praktijk getuigt van een bewust, gradueel, geïntegreerd en evenwichtig nastreven van de leerplandoelen. De leeftijdsgemengde groepering in de 'classe unique' biedt hieraan een extra dimensie en bevordert de verticale samenhang.

Met graduele doelenlijsten (leerlijnen) die ze samen op basis van de leerplannen hebben opgesteld, gaan de kleuteronderwijzers jaar na jaar na of hun onderwijsaanbod aan de maatschappelijke verwachtingen voldoet. Wanneer ze hiaten in het aanbod vaststellen, vertrekken ze vanuit de leerlijnen om deze leemten weg te werken. Met het oog op het kunnen blijven garanderen van een volledig en evenwichtig aanbod wil het team dit bewakingssysteem op termijn evalueren.

De fundamentele visie op ontwikkelen, waarbij de dynamiek van de kleuter en het ervarend verkennen van zijn omgeving vooropstaan, krijgt gestalte in de dagelijkse praktijk. De kleuteronderwijzers gebruiken een variatie van freinettechnieken die het zelfgestuurd verwerven door de kleuters van wiskundige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes bevorderen. Vanuit een sterke interactie met de kleuters begeleiden ze de ontwikkeling van plannings- en zoekstrategieën, probleemoplossende vaardigheden en een onderzoeksgerichte ingesteldheid in de opeenvolgende fasen van het onderzoek of project. Dit alles is het resultaat van goed klasmanagement met oog voor een optimale aanwending van de onderwijstijd in betekenisvolle contexten.

Uit klasobservaties blijkt de accurate wijze waarop de kleuteronderwijzers

inspelen op onderzoeksvragen die uit het leven van de kleuters zijn gegrepen (bv. tijdens de kring). De wijze waarop ze deze onderzoeksvragen benutten om de kleuters de eigen leefwereld vanuit verschillende invalshoeken te laten verkennen, getuigt van professionaliteit. Op verscheidene manieren wordt de omringende wereld bij het lopende onderzoek betrokken (uitstappen, waarnemingen, externe experts, levensechte materialen...). Leergebieden en domeinen, waaronder alle domeinen voor wiskundige initiatie en muzische vorming, komen hierbij doelgericht en in onderlinge samenhang aan bod.

Het 'natuurlijk rekenen' krijgt onder meer kansen vanuit de onderzoeksvragen rond wiskundige aspecten van het onderwerp. De vragen van de kleuters worden in interactie met de kleuteronderwijzer vertaald in rekenproblemen. Zo ontstaan wiskundige contexten die de kleuters uitnodigen tot samen spelen en zoeken. Wiskundige kennis, inzichten en vaardigheden (tellen, rangschikken, bouwen, vormen... en bijbehorende wiskundetaal) komen zodoende altijd weer gericht aan bod in gevarieerde situaties die door de kleuters als betekenisvol worden ervaren. De dialoog met de kleuter die het ontdekkingsproces omkadert, is functioneel en probleemgericht. Hij spoort aan tot het verwoorden van rekenhandelingen, formuleren van hypothesen en experimenteel zoeken.

De uitdaging die van sommige activiteiten uitgaat, is leerkrachtafhankelijk. Hoeken die erop zijn gericht om de kleuters in een realistische context te laten exploreren en experimenteren met meten, wegen, vergelijken, betalen... kennen een wisselende invulling (winkel, meet- en weeghoek, groeimeters...). Deze hoeken kunnen soms sterker wiskundig worden geëxploiteerd om wiskundige begrippen, inzichten en vaardigheden na te streven en rekentaal veelvuldig te oefenen.

Geïntegreerde aandacht gaat uit naar het tijdsbesef, waarbij kalenders en weekplannen dynamisch worden gebruikt om vooruit en terug te kijken, chronologisch te ordenen en de tijdsduur te beleven (kalenders, klok, triangel, dagboeken en hier en daar zandlopers of eierwekkers). Sommige kalenders kunnen verder worden verrijkt door aandacht te besteden aan tijdsbegrippen (gisteren, vandaag, morgen, voormiddag, middag, namiddag). Het cyclisch karakter van de dagelijkse tijd, met de opeenvolging van dag en nacht, wordt beperkt gevisualiseerd.

De kleuterafdeling heeft veel aandacht voor de creatieve ontwikkeling. Goede praktijk zit in de wijze waarop de kleuteronderwijzers met de kleuters meespelen, hen bevragen en hun ideeën en fantasieën onder meer op papier en met foto's vastleggen. Ze maken gebruik van de mogelijkheden die zich aandienen om het muzisch leren een veelzijdige en samenhangende invulling te geven en de creatieve beleving aan te wakkeren. Vanuit die muzisch verantwoorde aanpak krijgen de kleuters kansen om verscheidene expressievormen te verkennen, vanuit vele impressies tot vrije expressie te komen, ervan te genieten en er samen over na te denken.

Materieel beheer**Uitrusting***Ontwikkelingsmaterialen**Leermiddelen*

De school heeft goed uitgeruste lokalen die uitzonderlijk veel ruimte bieden om er onderzoeks- of speelleeractiviteiten te organiseren. Via realia, werkplannen, foto's en kleuterwerk zijn lopende activiteiten en onderzoeken nadrukkelijk in het klasbeeld aanwezig. De kleuteronderwijzers benutten de mogelijkheden en materialen om wiskundige en muzisch-creatieve contexten met rijke leer- en ontwikkelingskansen te creëren en het kindgestuurd werken te bevorderen. Ze laten nog kansen liggen om de ruimtelijke oriëntatie sterker te ondersteunen door meer pictografische (hoeken)aanduidingen in het klasbeeld aan te brengen.

Met allerlei materialen en voorwerpen zetten de kleuteronderwijzers werkplekken zoals de zand- en watertafel en de constructiehoek efficiënt in. Werkvormen en materialen, zoals vrije activiteiten, werkplannetjes, stappenplannen en modellen bieden impulsen voor de zelfstandigheid en de zelfsturing. Grote blokken waarmee de kleuters ruimtelijk inzicht en driedimensionaal werken kunnen oefenen, hebben een opvallende aantrekkingskracht op de kleuters. De verrijking of (her)inrichting van sommige rekenhoeken met gevarieerde materialen vormt in enkele groepen nog een aandachtspunt (linten, meetstokken, repels, potten, flessen, balansen...). Ook getal- en cijferbeelden zijn in het klasbeeld minder prominent aanwezig.

De kleuters krijgen veel kansen én flink wat ruimte om te exploreren en te experimenteren met beeld, geluid, lichaam, media en taal om zo onder meer te komen tot vrije expressie. Geregeld mogen de kleuters met allerlei knutsel- en timmermaterialen of klank- en ritme-instrumenten zelf creatief aan de slag, waarbij twee- en driedimensionale werken elkaar afwisselen. Schildersezels zijn alom aanwezig om zowel groot- als fijnmotorisch te werken in het verticale vlak. De huishoud-, poppen- en autohoek en – zij het in mindere mate – de winkel nodigen uit tot rollen- en fantasierijk spel. Verkleedkleren zijn netjes uitgestald in het klasbeeld. Er zijn fototoestellen voorhanden om allerlei creaties vast te leggen en te etaleren. Ook de kleuters leren hiervan gebruikmaken. Het gebruik van ICT-toepassingen en moderne media is in alle groepen ingeburgerd.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk***Evenwichtig en representatief**Kindvolgsysteem**Gericht op bijsturing*

De school doet in beperkte mate een beroep op genormeerde toetsen. Ze neemt die enkel af bij (neven)instromers om bijkomende gegevens te verzamelen over hun beginsituatie. De kleuteronderwijzers evalueren de vorderingen van de kleuters vooral door middel van permanente observatie. Ze houden de individuele vorderingen nauwlettend in het oog en registreren consequent hun vaststellingen. Ze maken hiervoor gebruik van een instrument om regelmatig het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties te screenen. Ze hebben hierbij onder meer ook aandacht voor de puzzelvorderingen.

Deze observaties worden in rekening gebracht bij het aanvullen van een observatielijst die het team vrij recent zelf heeft ontwikkeld. Het stelt hierbij concrete criteria voorop die zorgvuldig zijn uitgeselecteerd op basis van de leerplannen. Het observatiesysteem screent de ontwikkelingsevolutie van de kleuter in zijn totale persoon, waarbij ook de vorderingen voor wiskundige initiatie en muzische vorming doelgericht en vrij evenwichtig worden geëvalueerd.

Al deze observatiegegevens vinden hun synthese in een totaalbeeld dat als basis dient voor rapporteringsgesprekken naar de ouders.

De reflectie met de kleuters op onderzoeksresultaten, creatieve uitingen of ander

geleverd werk neemt in het onderwijsleerproces een belangrijke plaats in, wat impulsen biedt voor de zelfsturing. Geleidelijk verwerven de kleuters hierbij ook vaardigheden om na te denken over het verloop van de processen. Tijdens de afsluitronde blikken de kleuters terug op gebeurtenissen van de dag en op hun ervaringen hiermee. De kleuteronderwijzers gebruiken toonmomenten, foto's, kleuterwerk en dagboeken om de reflectie op voorbijgebelevingen op gang te brengen of om de ouders hierover te informeren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Door het toepassen van freinettechnieken en de freinetcoaching hebben de kleuteronderwijzers deskundigheid opgebouwd in het afstemmen van het onderwijsaanbod en het klasmanagement op de belevingswereld, de dynamiek en de mogelijkheden of talenten van de kleuters. Hun begeleidingsvaardigheden komen onder meer tot uiting in de wijze waarop zij inspelen op de persoonlijke inbreng van kleuters als uitgangspunt voor onderwijs op maat (bv. bij het werken met onderzoeksvragen).

Vanuit een rijke interactie met de kleuters zijn differentiatie en individualisering haast permanent en op verscheidene manieren met het didactisch handelen verstrengeld. Observatiegegevens zijn hierbij functioneel voor de leerbegeleiding. De kleuteronderwijzers variëren in de opdrachten, de materialen en de verwachtingen die ze naar kleuters stellen (o.m. het gevarieerd en gegradueerd puzzelaanbod). Kleuters van wie de ontwikkeling (wiskundig, muzisch, creatief...) zorgen baart, worden regelmatig besproken tijdens de kindbesprekingen. Het team zoekt dan mee naar oplossingen of passende maatregelen. De kleuteronderwijzers worden bij dit alles vraaggestuurd ondersteund door de zorgleerkrachten én door de kinderverzorgster.

Differentiatie zit daarnaast in de keuzemogelijkheden die in de weekplanning zijn ingebouwd. De kleuteronderwijzers waken erover dat de kleuters niet al te eenzijdige keuzes maken. Ze betrekken daarbij ook de kleuters zelf, onder meer door met behulp van het werkplan samen te reflecteren op de gemaakte keuzes van de voorbije week.

Binnen het coöperatief concept van de classe unique leren jongere kleuters van oudere en leren oudere kleuters zorg dragen voor jongere. Soms worden zelfs leerlingen van de lagere afdeling bij het onderwijsleerproces betrokken. De kleuters kunnen zich binnen de leeftijdsgemengde groep ook meer op eigen tempo ontwikkelen, onder meer om wiskundige inzichten en vaardigheden te verwerven (bv. classificeren, ordenen, seriëren, conservatie...).

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat
Sociale vaardigheden

De kleuteronderwijzers gebruiken een ervaringsgerichte en kindgestuurde onderwijsaanpak die inspeelt op de leefwereld, de dynamiek, de interesses, de mogelijkheden en de noden van de kleuters. Ze zetten successen in de verf en zorgen op verscheidene manieren voor bemoedigende feedback. Afspraken die uit het school- en groepsleven tot stand komen structureren het school- en klasleven en zorgen voor een ordelijk en fijn verloop van de activiteiten. In alle klassen hangt een ongedwongen werksfeer binnen de zorgzame groep.

Klas- en niveaudoorbreekende initiatieven verruimen en verrijken nog het aanbod (gezamenlijke projecten, afsluiters, poppenkast...). Ateliers worden met regelmaat doorheen het schooljaar georganiseerd. Ze bieden een variatie van realiteitsgerichte activiteiten in het kader van de muzische, creatieve, cognitieve en motorische ontwikkeling. Ze hebben een sterk sociaal vormende waarde en beïnvloeden de samenhang in gunstige zin.

Dit alles staat in het teken van de intrinsieke motivatie, de ontwikkeling van een positief zelfbeeld en het persoonlijk initiatief binnen een sociale context. De focus op de kern van de ontwikkeling zorgt voor een klasklimaat dat in hoge mate bijdraagt tot het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het geïntegreerd en evenwichtig onderwijsaanbod en de kindgerichte, interactieve, coöperatieve en gedifferentieerde onderwijsaanpak in relatie tot het leerplan dragen hier in belangrijke mate toe bij. De leerprestaties van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs bieden bijkomende indicaties die erop wijzen dat de school voor Nederlands aan haar resultaatsverplichting voldoet.

Curriculum	Het schoolteam heeft in samenwerking met de pedagogische begeleiding het
Onderwijsaanbod	leerplan Nederlands verkend. Het is verder grondig bestudeerd en wordt
<i>Referentiekader</i>	gefaseerd in de praktijk geïmplementeerd. De onderwijzers gebruiken
<i>Planning</i>	doelstellingenlijsten die zij per graad op basis van het leerplan hebben uitgewerkt
<i>Evenwichtig en volledig</i>	in overeenstemming met de freinetpedagogie. Deze leerlijnen vormen het
<i>Samenhang</i>	referentiekader voor de bewaking van het aanbod. De onderwijzers koppelen
<i>Brede harmonische vorming</i>	hun aanbod aan de leerlijnen en gaan zodoende na of hun aanbod inhoudelijk
<i>Actief leren</i>	strookt met wat in het leerplan wordt verwacht. Ze sturen het aanbod zo nodig
	bij om een volledig en evenwichtig aanbod te garanderen.

De onderwijzers waarderen het implementatieproces dat volop aan de gang is. Het wordt ondersteund door visieontwikkeling en tussentijdse collegiale opvolging van de stand van zaken. Er is nog werk om het leerplan verder in de praktijk te integreren, waarbij in een volgende fase een globale evaluatie op schoolniveau is gepland. Er liggen hierbij kansen om de onderwijzers op klas- en schoolniveau te ondersteunen met feedback om zo hun handelen te bevestigen, te bestendigen, bij te sturen en te benutten voor het hele team (bv. didactische aanpak, gebruik van het bewakingssysteem...).

De schooleigen visie op taalvaardigheidsonderwijs is geregeld onderwerp van overleg en verdieping. Ze krijgt een concreet waarneembare invulling in de praktijk. De toets ervan aan kwaliteitskenmerken van goed hedendaags taalonderwijs bevestigt de school in haar overtuiging dat ze goed bezig is.

Taal is als doel en als (communicatie)middel in het totaalaanbod geïntegreerd. Gevarieerde technieken, groeperingsvormen en een open vraagstelling resulteren in talige contexten met veel functionele interactie. Spreek-, luister-, lees- en schrijfstrategieën en attitudes worden hierbij op een natuurlijke wijze en in onderlinge samenhang door de leerlingen verworven. Het mondeling en schriftelijk taalgebruik worden bijzonder betekenisvol wanneer er kringen, (klasdoorbrekende) onderzoeken of projecten, klascorrespondentie, uitwisselingsinitiatieven, onderzoeken, ateliers... worden georganiseerd.

De verticale samenhang wordt op een natuurlijke wijze gerealiseerd door de heterogene groepering in de graadklassen en vanuit de principes van de freinetpedagogie. Hij komt onder meer tot uiting in het natuurlijk lees- en schrijfproces, de opbouw van gespreksvaardigheden en -conventies, de graduele uitwerking van werkplannen en de vrije expressie (bv. vrije teksten).

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijzers gebruiken een variatie van materialen om het onderwijs Nederlands te verlevendigen en de taalverwerving door de leerlingen te ondersteunen.

Het schrijven is pluriform uitgewerkt met veel kansen voor de leerlingen om vrije teksten, verhalen, verslagen van onderzoekjes of belevingen en andere functionele teksten te schrijven, te drukken, te verwerken... Schrijfsels en illustraties vinden een plaats in de boekenhoek en de klaskrant. De klasbeelden puilen uit van geschreven boodschappen, illustraties en foto's van belevingen die aan de lopende band worden aangeleverd. Dit alles plaatst het schrijven, lezen, spreken, luisteren en 'reflecteren op' in een functioneel kader. Vanuit de link naar concrete taalgebruikssituaties vormen taalbeschouwing en taalsystematiek een complementair geheel. Ook via andere tekstsoorten, leesvormen en leesmaterialen gaat aandacht uit naar de leesvaardigheid, de leesbegeleiding en de leesmotivatie. Uitgebreide klasbibliotheken en regelmatige bibliotheekbezoeken zetten de leerlingen aan om in boeken te snuisteren en informatie te ontdekken. ICT-mogelijkheden worden op een veelzijdige wijze benut, onder meer voor tekstverwerking, creatieve vormgeving, opzoekwerk, presentaties en communicatie (mails, skype...).

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Behalve een taalscreening in het eerste leerjaar, kiest de school niet voor toetsen maar voor andere vormen van evaluatie om de taalontwikkeling van de leerlingen doelgericht en evenwichtig op te volgen, te registreren en bij te sturen. De school trekt het observatiesysteem van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling door in de vorm van graduele observatielijsten die zijn gerelateerd aan de taaldomeinen van het leerplan. Deze doelenlijsten worden ook gebruikt om concreet over alle domeinen te rapporteren.

De hele dag door observeren de onderwijzers en de zorgleerkrachten de taalvaardigheid van de leerlingen in al haar aspecten. Ze steunen hierbij ook op de analyse van leerlingenwerk. Hierbij gaat geïntegreerde aandacht uit naar het taalbeschouwelijke aspect, waarbij de leerlingen reflecteren op het eigen mondelinge en schriftelijke taalgebruik en dat van anderen. Vormen van zelf- en peerevaluatie komen ook op vaste momenten op het voorplan, onder meer tijdens de afsluitronde en de tekstverbetering.

De school houdt resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs overzichtelijk bij en brengt ze ter sprake met het team. Deze resultaten vormen een bijkomende indicatie die erop wijst dat de leerlingen met voldoende taalbagage kunnen starten in het secundair onderwijs.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers gebruiken gevarieerde freinettechnieken om het taalgebruik van de leerlingen te activeren en om te differentiëren. Ze houden daarbij ook rekening met verschillen in taalontwikkeling en diversiteit. Ze knopen aan bij variëteiten in thuistaal en cultuur, zonder afbreuk te doen aan het gebruik van de standaardtaal als instructie- en communicatiemiddel. Door het eigen correcte taalgebruik stellen ze goed voorbeeldgedrag. Onder meer via klascorrespondentie en uitwisselingen sensibiliseren ze de leerlingen voor een verzorgd taalgebruik en voor andere talen en culturen.

De focus van het team op de dynamisch-affectieve ontwikkeling draagt bij tot veilige taalgebruikssituaties waarin de spreekdurf en –drang waarneembaar worden aangewakkerd. Door de coöperatieve aanpak binnen de heterogene groep nemen de leerlingen spontaan taal van elkaar over. Zo evolueren ook

taalzwakke en anderstalige leerlingen mee binnen de zorgzame groep. Zowel voor leerlingen met ernstige taalachterstanden als voor hen die meer uitdaging nodig hebben, organiseert de school curriculumdifferentiatie.

Doorgedreven vormen van differentiatie (taalaanbod, keuzemogelijkheden, interactief leren, groepering, materialen, stappenplannen...) zijn daarnaast structureel ingebouwd in het (stil) vrij werk. Met de werkplannen wordt op het niveau van de leerling gewerkt, waarbij de leerling op eigen tempo en onder begeleiding spreek-, luister-, lees- en schrijfprocessen doorloopt.

3.1.1.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De lagere afdeling streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' in voldoende mate na. Vanuit een leerlinggestuurde en coöperatieve aanpak organiseren de onderwijzers krachtige onderwijsleeromgevingen waarbij de leerlingen op een veelzijdige en natuurlijke wijze leerstrategieën en – houdingen verwerven.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school vertrekt in haar visie op onderwijzen en leren vanuit het pedagogisch gedachtegoed van Freinet. Dit gedachtegoed wordt op schoolniveau geregeld opnieuw onder de aandacht gebracht, besproken en getoetst aan recente onderwijsontwikkelingen en wetenschappelijke literatuur. Het team is van deze visie doordrongen en heeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren ermee in verband gebracht. De onderwijzers hebben het eigen aanbod in relatie tot deze eindtermen geïnventariseerd. Uit het globaal overzicht blijkt dat het onderwijsaanbod ruimschoots dekkend is voor wat de leergebiedoverschrijdende eindtermen beogen. Uit de praktijk blijkt dat de onderwijzers zich de rijke inhouden ervan hebben eigen gemaakt en er bewust mee omgaan.

Het onderwijs is in hoge mate leerlinggestuurd. De lagere afdeling steunt hierbij op een degelijke voorbereiding in het kleuteronderwijs. De basisvorming ligt in de leefwereld van de leerlingen en sluit aan bij hun directe beleving, belangstelling en behoeften. De onderwijzers vertrekken doorgaans van de vrije expressie of de vragen van de leerlingen. Dit zijn vaak complexe situaties die door de leerlingen zelf als aantrekkelijk worden ervaren, maar van de onderwijzers veel deskundigheid vergen om eraan tegemoet te komen. Ze wenden hun praktijkervaring en kennis van de eindtermen en leerplannen daadwerkelijk op een sublieme wijze aan om de (onderzoeks)vragen of signalen die van de leerlingen komen, te gebruiken in functie van het realiseren van de leerplandoelen. Ze weten heel goed wat er al aan bod kwam en koppelen de nieuwe vragen aan de aanwezige voorkennis. Door de leerling-, probleem- en realiteitsgerichte aanpak komen leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen automatisch in elkaar verweven aan bod.

Binnen het democratisch-coöperatief systeem is het onderwijs bewust gericht op leerstrategieën. De onderwijzers etaleren een durf om de leerlingen een verantwoorde 'vrijheid onder voorwaarden' toe te kennen, zodat ze persoonlijk initiatief kunnen nemen en hun werk onder eigen of gedeelde verantwoordelijkheid kunnen uitvoeren. Met open vragen en met strikt noodzakelijke voorstructurering of instructie tonen ze hun begeleidingscapaciteiten om dat werk in goede banen te leiden. De leerlingen doorlopen velerlei leerprocessen vanuit hun behoefte om meer greep te krijgen op de realiteit (natuurlijk leren). Op die wijze groeit bij hen een onderzoekende aanpak, waarbij ze een arsenaal aan kennis, vaardigheden en attitudes en hun

inventiviteit moeten inzetten om antwoorden of oplossingen te vinden (transfer). De leerlingen leren hierbij samenhangende informatie te verwerven en te gebruiken (eindterm 3) en problemen die zich voordoen inzichtelijk aan te pakken (eindterm 4). Ze geven hierbij losse gegevens betekenis door ze in een context te plaatsen (eindterm 1).

Vanuit een geloof in de mogelijkheden van de leerlingen bieden de onderwijzers alle kansen om hun zelfgekozen 'arbeid' te plannen en te organiseren (eindterm 5). De leerlingen dragen mee de verantwoordelijkheid voor de dag- en weekplanning, de timing van een project, de organisatie van toonmomenten of andere acties. Ze kiezen zelf de informatiebronnen (opzoeken, interviewen, waarnemen, experimenteel vaststellen...). Bij de uitvoering van opdrachten zoals boekbesprekingen, presentaties of werkstukken worden ze zo nodig ondersteund door stappenplannen, instructies of leidraden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De klassen zijn echte werkateliers waarin levensechte materialen, gereedschappen, algoritmen, geheugensteuntjes, onderzoeksvragen, weekplannen, naslagwerken, zakrekenmachines, drukpersen, moderne media en andere transfergerichte hulpmiddelen binnen handbereik zijn. Ze bieden heel veel functionele ruimte met uitnodigende werkplekken, vrije looproutes en open rekken. De hele klasorganisatie leent zich tot samen zoeken en 'tastenderwijs' uitproberen. Foto's en andere materialen die verwijzen naar wat de leerlingen hebben beleefd, zetten aan tot reflecteren. Soepele gewoonten en afspraken structureren het groepsleven en zorgen voor een geordend verloop van de activiteiten. Gezamenlijke, persoonlijke en groepsactiviteiten enerzijds en rustige en meer 'al-doende-leermomenten' anderzijds wisselen elkaar soepel af. Ouders runnen het documentatiecentrum van de school, dat door de leerlingen frequent wordt gebruikt. Ook het schooldomein biedt een variëteit aan leer- en ervaringskansen.

Uit het gevarieerde materialenaanbod kiezen de leerlingen doorgaans zelf de media die ze nodig hebben om informatie te verwerven, te verwerken en adequaat te gebruiken (eindterm 2). Ze leren hierbij ook ICT-mogelijkheden op een veelzijdige wijze te benutten (zoek- en oefenmiddel, tekstverwerking, presentatie, communicatie...). De school mag zich terecht een digitale school noemen.

Soms worden onderzoeksvragen graad- en niveau-overstijgend uitgewerkt. De aparte inplanting van de klassen op het schooldomein vormt voor de onderlinge samenwerking geen belemmering.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De opeenvolgende fasen van de verwervings- en verwerkingscyclus 'plannen, organiseren, informatie verzamelen, analyseren, synthetiseren, creatief vormgeven, reflecteren en beoordelen' zijn op een natuurlijke wijze in het onderwijsleerproces ingebouwd. De onderwijzers en zorgleerkrachten volgen de vorderingen van de leerlingen dienaangaande permanent en zorgvuldig op.

Vanuit de coöperatieve onderwijsaanpak leren de leerlingen elkaar aanvoelen, helpen en waarderen. Binnen de specifieke schoolorganisatie geven ze veel aan elkaar door waardoor ze automatisch ook stilstaan bij de eigen aanpak. Het reflecteren met de leerlingen op gevonden antwoorden en oplossingen en op onderzoeksprocessen is in het onderwijssysteem ingebouwd. De leerlingen expliciteren en vergelijken hun werkwijzen. Ze geven elkaar feedback om zo het resultaat te verbeteren, te bewerken of iets nieuws te creëren (bv.

tekstverbetering, wiscreatie). De reflectie op het proces wint hierbij geleidelijk aan diepgang, waardoor de leerlingen er steeds beter in slagen om de eigen leerprocessen te controleren en bij te sturen (eindterm 5) .

De onderwijzers synthetiseren hun dagelijkse observatiegegevens in een ‘kapstokrapport’ dat als basis dient voor de rapporteringsgesprekken met de ouders. Het rapport geeft – conform de visie van de school – op een kwalitatieve wijze de ontwikkelingsevolutie van de kinderen weer voor meerdere aspecten van de ontwikkeling. Uit de analyse van een aantal exemplaren blijkt dat binnen verschillende rubrieken concreet over de leerstrategieën en –houdingen van het kind wordt gerapporteerd.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

De leerbegeleiding is inherent aan het onderwijssysteem, waarin alle leerlingen op hun tempo in autonomie kunnen groeien en op hun niveau inzichten, vaardigheden en attitudes verwerven. Het onderwijs speelt zich af in sociale contexten waarin de leerlingen veel aan elkaar doorgeven én ook veel leren in interactie met de leerkrachten. Deze laatsten helpen de leerlingen om leerstrategieën te verwerven (vragen stellen, kiezen, plannen, organiseren, informatie verwerven en verwerken, reflecteren...). Ze stellen realistische verwachtingen, uitgaande van wat het kind wil leren, wat het aankan en waar het aan toe is.

De school zet mensen en middelen in om de zelfstandigheid en de zelfsturing te bevorderen. De leerlingen ontwikkelen onder begeleiding een passende werkhouding en juiste ingesteldheid met betrekking tot het werk. Toch blijkt dat enkele leerlingen het tijdens de werktijd erg moeilijk hebben met plannen en uitvoeren. Ze hebben kennelijk nood aan extra tools en bijstand om het werk te organiseren, te reguleren, aan het werk te blijven en er zo succes aan te kunnen beleven. Het gebruik van een leerstrategie en tijdsafbakening kan voor die leerlingen het vrije werk efficiënter en effectiever maken.

De leerlinggestuurde en coöperatieve onderwijsaanpak resulteert in krachtige onderwijsleeromgevingen waarin de leerlingen op een natuurlijke wijze basiscompetenties verwerven en er met hun hele wezen bij betrokken zijn. Dit zorgt voor effectieve leerprocessen waarbij niet alleen de cognitieve, maar ook de dynamisch-affectieve, de sociale en de psycho-motorische ontwikkeling harmonieus aan bod komen. Het gebruik van de drukpers is er een voorbeeld van. De doeltreffendheid van dit alles is merkbaar in het leergedrag: de wil tot zelfstandigheid, nauwkeurigheid, volgehouden inspanningen, samenwerking, onderlinge waardering... (eindterm 6). Even opmerkelijk is de positief-kritische ingesteldheid van de leerlingen.

De onderwijzers waarderen alle kinderen, ongeacht hun capaciteiten, voor hun werk en wat ze erdoor bijdragen aan de groep. Ze etaleren leerlingenwerk, gebruiken een brevettensysteem, geven bekwaamheidsgerichte feedback en zetten successen of talenten extra in de verf. Dit plaatst het leren in een veilige context waarbij de leerlingen zich goed voelen, gemotiveerd zijn en met zelfvertrouwen aan de slag te gaan om zo hun mogelijkheden te verleggen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Een nieuwbouwproject is gepland op middellange termijn. De vernieuwing van de hele schoolinfrastructuur, incl. speelplaatsen en wandelpaden, is noodzakelijk en dringend om de veiligheid van de leerlingen te garanderen.

Voortdurend doen zich problemen voor met de infrastructuur (verzakkingen, vochtproblemen, hout- en betonrot...). Het schoolbestuur en de school leveren intussen blijvende inspanningen om de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te waarborgen, zoals het aanbrengen van metalen daken, nieuwe roofing, een nieuwe sanitaire inrichting en aanpassingen aan de elektrische laagspanning, maar het is dweilen met de kraan open.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school evolueert in haar zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vanuit een visie die door het schoolteam wordt gedragen. Met de freinetpedagogie als leidmotief opteert ze voor een eerstelijnszorg die wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partners, met de groepsleerkracht als spilfiguur. Centraal staat het kind dat zich goed moet voelen en alle kansen moet krijgen om te groeien in persoon en eigenheid én in de samenleving. De school opteert er daarom voor om de totale persoonsontwikkeling nauwlettend op te volgen om zo voor alle kinderen zorg op maat te organiseren. De leerbegeleiding is hierbij met de andere zorgvariabelen verweven.

De school profileert zich met recht en reden als een zorgzame instelling. Ze positioneert zich op basis van haar zorgvisie die ze naar de ouders en andere betrokken partners verantwoordt vanuit de freinetpedagogie. Ze trekt de systematiek van de voorbije GOK (gelijke onderwijskansen)-cycli door naar het huidige zorg- en GOK-beleid, dat samenhangend en doelgericht is uitgewerkt op school-, leerkrachten- en – zij het veeleer impliciet – op kindniveau. Klemtonen liggen op de socio-emotionele ontwikkeling en de preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden.

Ondersteuning Het team wordt ondersteund door heldere afspraken over procedures, instrumenten en documenten in het zorg- of schoolwerkplan. De school neemt structurele maatregelen in het kader van de leerbegeleiding. Ze haalt een betekenisvol aantal lestijden uit het reguliere pakket, waarbij ook de opdracht van de kinderverzorgster is uitgebreid naar een voltijds ambt. Onder impuls van de zorgcoördinator en additioneel ondersteund door de zorgleerkrachten én de kinderverzorgster nemen de leerkrachten zonder uitzondering hun centrale rol van eerstelijns helper op. De additionele assistentie verloopt doorgaans vraaggestuurd. Met vormen van teamteaching, gerichte individualisering en praktische ondersteuning is ze op een flexibele en veelzijdige wijze in de praktijk geïntegreerd. Mensen en middelen worden hierbij evenredig ingezet over de hele lijn.

Permanente observatie, observatielijsten en zorg- en overgangsoverleg dragen bij tot systematiek in de opvolging van de kleuters en leerlingen. De leerkrachten werken gedurende meerdere opeenvolgende jaren met hun kleuters of leerlingen en kennen hen dan ook door en door. De beeldvorming wordt verder verfijnd vanuit de communicatie met ouders en andere externe partners, die sterk bij het zorgoverleg worden betrokken. De school doet inspanningen om ook moeilijk bereikbare ouders over de streep te trekken en een steeds beter zicht te krijgen op de betrokken kansarme milieus. Ze hecht veel belang aan de samenwerking met het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). Op basis van een grondige interpretatie van alle verzamelde data verwerven de leerkrachten een genuanceerd en realistisch beeld van de totaalontwikkeling van de kleuters en leerlingen en hun ondersteuningsnaden.

In beide onderwijsniveaus wenden de leerkrachten de verzamelde gegevens functioneel aan om flexibel in te spelen op de mogelijkheden, noden, interesses, leerstijl en dynamiek van de kinderen. Door het adequate gebruik van freinettechnieken is de leerbegeleiding haast permanent en op verscheidene manieren met het pedagogisch-didactisch handelen verweven. Zowel op groeps- als op kindniveau zijn er heel veel keuzemogelijkheden bij het aanbod. De wijze waarop de leerkrachten interactief omgaan met de differentiële inbreng van elk kind is een voorbeeld van goede praktijk. Differentiatie zit systematisch ingebouwd in het gebruik van de werkplannen tijdens de (stille) vrije werktijd (moeilijkheidsgraad, opdrachten, materialen, verwachtingen...).

De schoolorganisatie met leeftijdsgemengde groepen biedt mogelijkheden voor de kinderen om het leerproces op eigen tempo en volgens eigen mogelijkheden te doorlopen. Ze leren er in meer natuurlijke sociale contexten samenwerken en –leven binnen de coöperatieve en zorgzame groep. Onder meer naar aanleiding van gezamenlijke onderzoekjes verlopen vormen van tutoring geregeld ook klas- en niveauoverschrijdend, wat de zorg voor elkaar verder aanwakkert.

Het onderwijssysteem is haast permanent en op een verantwoorde wijze gericht op het individuele kind. Hierbij realiseert de school ook een doordachte en geïntegreerde begeleiding van kinderen met specifieke leernoden. Zowel kinderen die leermoeilijkheden ondervinden als zij die meer uitdaging nodig hebben, worden besproken tijdens de kindbesprekingen die structureel in de teamvergaderingen zijn opgenomen. De leerbegeleiding blijft zodoende een verantwoordelijkheid van het hele team.

Met een probleemomschrijving bereiden de leerkrachten zich grondig voor op het zorgoverleg. Het hele team bespreekt mogelijke oorzaken, zoekt mee naar oplossingen en volgt het proces en resultaat mee op. De verslagformat vraagt om meer structuur, waarbij de mogelijkheden en het traject van het kind, de zorgvraag en de coördinatie van de hulpverlening meer transparant in kaart worden gebracht.

De leerkrachten zijn alert voor de socio-emotionele noden die het vertrekpunt vormen van de leerbegeleiding. De zorggevoeligheid van het team komt ook tot uiting in de openheid voor diversiteit. Een schoolbevolking die de maatschappij zoveel mogelijk weerspiegelt, wordt door de school juist aangezien als een kans om opvoeding en onderwijs rijker en effectiever te maken. Ze beschouwt het dan ook als een uitdaging om het aanbod zorgvuldig af te stemmen op de evoluerende leerlingenkenmerken en op de verschillen die er tussen de kinderen bestaan. Vormen van curriculumdifferentiatie, waarbij leerlingen ook over de groepen schuiven, getuigen van een streven om ook kinderen met ernstige leerproblemen op hun niveau te laten ontwikkelen. Ook de Gon(geïntegreerd onderwijs)-begeleiding in de groepswerking geïntegreerd. Dat de school ook zorg draagt voor ‘anderen’ blijkt uit sociale bewustmakings- en solidariteitsacties waarin projecten op school- of klasniveau wel eens uitmonden.

Het team verruimt zijn deskundigheid met betrekking tot de leerbegeleiding in belangrijke mate vanuit de praktijkervaring, de freinetcoaching, nascholing en zorgoverleg. De school schakelt nieuwe leerkrachten zo mogelijk in een zorgfunctie in. Dit is een bewuste keuze omdat ze op die wijze van bij hun instroom een goed zicht verwerven op de specifieke school- en klaspraktijk.

Doeltreffendheid Het zorg- en GOK-beleid resulteert in waarneembare effecten op school-, leerkrachten- en kindniveau. De zorggevoeligheid van het team, hun gezamenlijke zorgaanpak, de samenwerking met externe partners, de versterkte beeldvorming, de differentiatiecapaciteit van de leerkrachten, het welbevinden van de leerlingen en hun zin in leren zijn er voorbeelden van.

De school is kritisch ten opzichte van het eigen zorg- en GOK-beleid en het rendement ervan. Ze bevraagt de leerkrachten geregeld over hun ervaringen en behoeften. Tussentijds brengt ze het verloop ter sprake op schoolniveau, waarbij ze ook terugkoppelt naar de doelen en de beoogde effecten die in het GOK-plan zijn vooropgesteld. Binnen het proces van schoolwerkplanning kunnen conclusies en verbeterpunten in dit verband nog meer transparant in kaart worden gebracht op school-, leerkrachten- en kindniveau.

Ontwikkeling De school denkt toekomstgericht na over de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding en is zich bewust van haar uitdagingen. Ze plant de evaluatie en bijsturing van de observatielijsten in de kleuterafdeling en de verdere uitwerking van de doelstellingenlijsten voor wereldoriëntatie en muzische vorming. De school houdt rekening met de toenemende diversiteit. Ze bezint zich geregeld over haar visie en aanpak. Ze wil steeds beter het zicht verwerven op de eigenheid van kansarme gezinnen waarmee ze te maken krijgt. Ze neemt de graduele aanbreng van planningsvaardigheden met de werkplannetjes kritisch onder de loep. Het is duidelijk dat de school van haar leerbegeleiding een dynamisch proces maakt dat voortdurend wordt geoptimaliseerd.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een duidelijke visie op evaluatie en rapportering die strookt met de onderwijs- en opvoedingsvisie van de school. Ze positioneert zich op basis van haar standpunten tegenover vragen en invloeden van buiten uit. Ze positioneert zich op basis van haar visie tegenover de heersende toetscultuur. Slechts in uitzonderlijke gevallen maakt ze gebruik van toetsen, omdat ze vindt dat die een negatieve invloed kunnen hebben op de positieve ontwikkeling van elk kind (druk, dwang, negatieve faalangst). Resultaten van toetsen beschouwt ze overigens als een weinig betrouwbare of ongenueanceerde weergave van de vorderingen van de kinderen. Ze rapporteert daarom ook niet met punten. Ze wil de kinderen niet onderling vergelijken, maar de ouders en kinderen vooral realistische feedback geven over het eigen ontwikkelingstraject.

De school huldigt het principe van de permanente evaluatie met alternatieve middelen en vormen van breed en procesgericht evalueren, zoals die binnen evoluerende opvattingen over assessment worden vooropgesteld. Ze opteert hierbij voor een kwalitatieve en veelzijdige rapportering over de ontwikkeling van het totale kind.

Ondersteuning De evaluatiepraktijk is uitgewerkt in het schoolwerkplan. Er zijn opvallende overeenkomsten in de wijze waarop ze vorm krijgt in de praktijk. De leerkrachten steunen in hoofdzaak op permanente observatie en op de analyse van leerlingenwerk om gegevens over de vorderingen op te tekenen.

De kleuteronderwijzers brengen deze gegevens over in gradueel opgebouwde doelenlijsten die ze zelf hebben samengesteld op basis van het leerplan. Ze geven hierin aan welke doelen de kleuter heeft bereikt. Ze screenen regelmatig het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van elke kleuter. De observaties van de leerkracht voor lichamelijke opvoeding worden hierbij in rekening gebracht. Ze brengen alle relevante gegevens overzichtelijk samen in een totaalbeeld dat dient als basis voor de rapporteringsgesprekken naar de ouders. De onderwijzers van de lagere afdeling evalueren alle leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen. Net zoals de kleuteronderwijzers gebruiken zij eigen graduele observatielijsten in relatie tot de leerplannen om de leerlingen doelgericht op te volgen voor alle domeinen van Nederlands, wiskunde en Frans. Ook de leerkracht lichamelijke opvoeding evalueert alle bewegingsdomeinen doelgericht. De school staat voor de uitdaging de doelenlijsten voor wereldoriëntatie en muzische vorming verder uit te werken om zo ook voor deze leergebieden de validiteit van de evaluatie in relatie tot het leerplan te garanderen.

Ook door het reflecteren met de kinderen op resultaten en processen is de evaluatie op een veelzijdige en doelgerichte wijze in het onderwijsleerproces verankerd (werk, planningen, belevingen, creatieve uitingen, onderzoeks- en groepsprocessen...). Creatieve uitingen, geleverd werk, gevonden antwoorden en oplossingen worden getoetst aan vooropgestelde onderzoeksvragen, problemen of andere criteria die vooraf samen met de leerlingen zijn bepaald. Ze expliciteren, vergelijken, geven feedback en evalueren hierbij elkaar en zichzelf (zelf- en peerevaluatie). Hierdoor wordt bij de leerlingen een kritische ingesteldheid aangewakkerd ten opzichte van de eigen inbreng en die van anderen. In de afsluitkring reflecteren de kinderen samen op het verloop van de voorbije dag, hoe ze het werk hebben ervaren en wat ze hieruit hebben geleerd.

De harmonie van het aanbod en de evaluatiepraktijk weerspiegelt zich in de rapportering. Met een 'kapstokrapport' als leidraad voeren de leerkrachten rapporteringsgesprekken met ouders. Het rapport is een kwalitatieve weergave van het functioneren van het kind om de ouders concreet te informeren over wat de leerlingen in de voorbije periode hebben verworven. In een apart rapport is dit ook het geval voor lichamelijke opvoeding. Naast de doelenlijsten van het observatiesysteem bevat het kapstokrapport rubrieken waarin verscheidene opvoedingsdimensies, freinettechnieken en houdingen een plaats krijgen. Uit de analyse van een aantal exemplaren blijken de hoge feedbackwaarde van de rapportering en de fijngevoeligheid waarmee de leerkrachten van beide onderwijsniveaus ouders informeren.

- Doeltreffendheid** De evaluatiepraktijk en het rendement ervan zijn geregeld onderwerp van overleg op schoolniveau. Lopende verbeteracties in verband met de opvolging van de kleuters en leerlingen in het observatie- en rapporteringssysteem komen ter sprake om ze tussentijds te evalueren en bij te sturen. In beide onderwijsniveaus dragen ze in toenemende mate bij tot een concrete beeldvorming van wat de leerlingen in relatie tot de leerplannen hebben verworven.
- Vanuit een kritische kijk op de eigen rapporteringspraktijk is de school prioritair bezig het rapporteringssysteem te optimaliseren. Tijdens studiedagen, leerkrachtenvergaderingen, werkgroepen en andere vormen van overleg investeert ze in visieontwikkeling en praktische uitwerking. Ze houdt hierbij ook rekening met de mening van ouders, die ze betreft bij het overleg en onder meer tijdens de openschoolraad informeert over de stand van zaken.
- De school kan haar leerlingenresultaten niet objectief vergelijken met die van andere scholen. Ze neemt kortelings wel deel aan een peilingproef. Ze hecht ook belang aan de leerprestaties van oud-leerlingen in het secundair onderwijs. Ze houdt deze outcomes overzichtelijk bij om ze met het team te bespreken. Het gaat de school echter in hoofdzaak om de functionaliteit van evaluatiegegevens voor het organiseren van onderwijs op maat.
- Ontwikkeling** De school heeft plannen om de evaluatie- en rapporteringspraktijk verder uit te bouwen. Ze heeft de evaluatie van het aangepaste kapstokrapport in het begin van het volgende schooljaar gepland. Ze wil ook de observatielijsten van beide onderwijsniveaus op korte termijn evalueren. Ze beoogt hierbij een 'werkbaar systeem van doelenlijsten', waarbij de lijsten voor wereldoriëntatie en muzische vorming in ontwikkeling zijn.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Vanuit 'een geloof in de maakbaarheid van de mens en de maatschappij' profileert de school zich als een open, brede en zorgzame freinetschool die een degelijke voorbereiding verzekert op het vervolgonderwijs en op de samenleving. Ze is erg toegankelijk voor alle kinderen en ouders, van wie het merendeel bewust kiest voor de uitgangspunten van het freinetonderwijs. Sommige ouders beschouwen de school als een (laatste) redmiddel voor hun kinderen die moeilijk leren of moeilijkheden hebben op socio-emotioneel vlak.

De school heeft een coöperatief leiderschap waarbij alle teamleden mee verantwoordelijk zijn voor het beleid. Dit beleid wordt ondersteund door de coördinatie van de directeur, die mee de visie bewaakt en zorgt voor een gesmeerd verloop van de werking op organisatorisch en pedagogisch vlak. De directeur weet hierbij het team te engageren om – met de freinetpedagogie als leidmotief – de praktijk steeds beter af te stemmen op de verwachtingen in het leerplan. Het team waardeert hem ook voor zijn aandacht voor vragen en bekommernissen en zijn inzet om mee de handen uit de mouwen te steken. De waardering is wederzijds: de directeur spreekt met fierheid over het team en de school die hij als ouder mee heeft opgericht en door en door kent.

Het pedagogisch-didactisch beleid wordt gesteund door het gemeenschappelijk engagement van het team om te blijven zoeken naar de optimalisering van de praktijk. Dit vergt een enorme inzet en werkracht, een hoge deskundigheid en een groot vertrouwen in de 'coöperatie'. Met veelvuldig overleg in verschillende overlegorganen creëert het team een ondersteunend netwerk om zelf richting te geven aan het werk en om de koers te bewaken. Via een planmatige aanpak van prioritaire acties bouwt de school voort op haar traject. Ze doet dit stap voor stap, vanuit eenzelfde visie en met eenzelfde doel, om de vernieuwingen op een gelijkgerichte wijze in de praktijk te implementeren. De samenhang, de onderlinge solidariteit en de bezieling van elkaar zorgen ervoor dat de school in de vooropgestelde richting evolueert. De school vindt hierbij ook ondersteuning in externe netwerken, zoals de scholengemeenschap, de Vlaamse freinetbeweging, de pedagogische begeleiding, het CLB en andere externe experts of zorgpartners.

Visieontwikkeling De schooleigen visie, het pedagogisch project van het GO! en de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen en de leerplannen zijn richtinggevend voor de praktijk. De schoolvisie is in belangrijke mate het resultaat van het denkwerk van de teamleden die de school hebben opgericht, maar ze is nadien voortdurend ter sprake gekomen en geactualiseerd door het betrokken team. Ze is daarom door het team ten volle doorleefd. Ze wordt in de praktijk gebracht op basis van de principes van de freinetpedagogie en de bijbehorende technieken. De school positioneert zich ook als zodanig tegenover invloeden van buiten uit, waarbij ze duidelijke standpunten inneemt.

Visieontwikkeling vormt het uitgangspunt van de vernieuwing (bv. ook de visie op zorg, taalvaardigheid, evaluatie en rapportering). Het is volgens de school geen overbodige luxe om krachtlijnen van een visie geregeld opnieuw ter sprake te brengen, in vraag te stellen en aan recente ontwikkelingen te toetsen. De school inspireert zich hierbij ook op wetenschappelijke literatuur.

Besluitvorming Zowel de leerkrachten, de leerlingen als de ouders zijn bij het coöperatief zelfbeheer betrokken. De school wil door democratisch onderwijs en democratische besluitvorming democratische burgers vormen. In de klas- en praatraad worden de leerlingen uitgenodigd om mee school te maken, na te denken over afspraken, voorstellen te doen, conflicten aan te kaarten en er oplossingen voor te zoeken. Ouderparticipatie is in velerlei opzichten belangrijk. De directeur en de leerkrachten zijn vlot bereikbaar en aanspreekbaar. Ouders worden sterk betrokken bij het overleg en vaak ook rechtstreeks bij de klaspraktijk. De school informeert hen langs verscheidene mondelinge en schriftelijke kanalen. Dat is onder meer het geval in de openschoolraad waar ze felicitaties, kritische bedenkingen en voorstellen mogen formuleren en mee bij de besluitvorming worden betrokken.

Kwaliteitszorg De school evolueert als een lerende organisatie. In de school heerst een cultuur van vernieuwen, overleggen, coachen, bijsturen en hierdoor samen professioneel groeien. De freinetcoaching is erop gericht de school- en klaspraktijk te verbeteren of te verfijnen. Door de open schoolcultuur krijgen en benutten de leerkrachten veel mogelijkheden om hun deskundigheid uit te bouwen. Ondanks die open deuren, liggen er toch nog kansen om de intern aanwezige knowhow in ruimere mate te delen.

De school onderzoekt en bewaakt haar kwaliteit op basis van onderwijsopbrengsten zoals observatiegegevens, outcomes en tevredenheidsonderzoeken (bv. ouderenquêtes). De leerkrachtenevaluatie is een teamgebeuren waarbij de leerkrachten het eigen functioneren op klas- en op schoolniveau en de schoolwerking op zich evalueren. Het is een samenspel van feedback geven en krijgen, waarbij uit de persoonlijke evaluatie soms ook werkpunten voor het team naar voren komen.

De school denkt toekomstgericht na over de uitdagingen waarvoor ze staat. Het team stuurt de lopende vernieuwingen procesmatig én zelfkritisch aan. Het team bezint zich tussentijds over de stand van zaken om te borgen wat goed is en bij te sturen waar nodig. Uit tal van overeenkomsten in de vormgeving van de praktijk blijkt dat principes en afspraken door het team goed worden opgevolgd. Op klasniveau missen de leerkrachten soms feedback op hun pedagogisch-didactisch handelen. De school kan zich nog meer manifesteren als een lerende organisatie door goede praktijk en verschillen in de aanpak meer systematisch bespreekbaar te stellen op schoolniveau om ze te benutten voor het collectief.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een sterke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen. De acties op leerling-, leraren- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan bij de zorgvraag van de leerlingen. De school heeft aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de

deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het democratisch karakter van het onderwijs in beide onderwijsniveaus vanuit de kindgestuurde, integrale en coöperatieve onderwijsaanpak in krachtige onderwijsleeromgevingen.
- Het natuurlijk rekenen in de kleuterafdeling dat aansluit bij de leefwereld van de kleuters.
- Het gebruik van het leerplan muzische vorming in de kleuterafdeling om de ontwikkelingsdoelen veelzijdig, geïntegreerd en evenwichtig na te streven.
- Het gebruik van de leerplannen voor wiskundige initiatie (kleuterafdeling) en Nederlands (lagere afdeling) als referentiekader voor de bewaking van het onderwijsaanbod.
- De geïntegreerde aandacht voor het taalvaardigheidsonderwijs in de lagere afdeling.
- De schooleigen visie op leren leren en de wijze waarop ze invulling krijgt in de praktijk om de leergebiedoverschrijdende eindtermen na te streven.
- De veelzijdige aandacht voor informatieverwerving en –verwerking in de lagere afdeling.
- Waardevolle klasdoorbrekende initiatieven die het aanbod verruimen en een extra dimensie geven in het kader van de sociale en maatschappelijke vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De sterke integratie van de evaluatie in het onderwijsleerproces in beide onderwijsniveaus.
- De toenemende validiteit van de evaluatie- en rapporteringspraktijk in beide onderwijsniveaus.
- De zorggevoeligheid van het team, de laagdrempeligheid voor kinderen en ouders uit alle milieus en de zorg die de kinderen dragen voor elkaar en voor anderen.
- De functionaliteit van het observatiesysteem voor de leerbegeleiding in beide onderwijsniveaus.
- De afstemming van het onderwijs op het individuele kind in beide onderwijsniveaus en de leeftijdsgemengde groepering in het kader van de (leer)begeleiding.
- De zorg in beide onderwijsniveaus voor een warm en veilig basisklimaat dat bijdraagt tot het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen vanuit een sterke focus op de kern van de ontwikkeling.
- De dynamische uitbouw van het zorg- en GOK-beleid in het kader van de interne kwaliteitszorg.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het coöperatief leiderschap dat sterk wordt gecoördineerd en wordt ondersteund door de hoge deskundigheid en het gemeenschappelijk engagement van het team.
- De participatiemogelijkheden voor leerlingen en ouders in het coöperatief beheer.
- De gezamenlijke doelgerichtheid vanuit visieontwikkeling en een open overleg- en professionaliseringscultuur.
- De aandacht van de school voor haar ontwikkeling met oog voor onderwijsontwikkelingen en wetenschappelijke literatuur.
- De wijze waarop de school zich positioneert op basis van haar visie tegenover invloeden van buiten uit.
- De wijze waarop de school haar kwaliteit onderzoekt en bewaakt.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling het hoekenaanbod kritisch evalueren en optimaliseren met het oog op het verwerven door de kleuters van wiskundige inzichten en begrippen.
- In de kleuterafdeling afspraken met betrekking tot kalenders en pictografische aanduiding van hoeken opfrissen.
- In de lagere afdeling het leerplan voor het leergebied Nederlands verder doelgericht in de praktijk implementeren.
- In de lagere afdeling leerlingen met ernstige werkhoudingsproblemen bijkomende tools aanreiken om voor hen het werk efficiënter en effectiever te maken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de lagere afdeling de doelgerichtheid van het evaluatiesysteem voor de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming optimaliseren.
- In beide onderwijsniveaus meer structuur brengen in de verslagen van de kindbesprekingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Bij de implementatie van vernieuwingen op klasniveau zorgen voor meer systematische feedback op het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten; hierbij aansluitend goede praktijk en verschillen in de onderwijsaanpak meer systematisch bespreekbaar stellen om interne deskundigheid te delen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Luc CUYLAERTS de inspecteur-verslaggever	Patrick LEUNENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	